

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів
(назва інституту / факультету)

Кафедра ботаніки та природоохоронної діяльності
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор

Руслан БЕСПАЛЬКО

_____” _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Ознайомлювальна педагогічна практика
(назва навчальної дисципліни)

обов’язкова

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров’я людини)

(назва програми)

Спеціальність 014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров’я людини)

(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 – Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Ознайомлювальна педагогічна практика*» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» першого рівня вищої освіти (бакалавр).

Розробники: Романюк Оксана Миколаївна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності; Літвіненко Світлана Григорівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладачі, що забезпечують проведення даної навчальної дисципліни:

Романюк Оксана Миколаївна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності;

Літвіненко Світлана Григорівна, к.б.н., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності;

(П.І.Б. викладача (ів), посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП _____ **Світлана ЛІТВІНЕНКО**
(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ **Ілля ЧОРНЕЙ**
(підпис)

Схвалено методичною радою навчально-наукового інституту

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____ **Галина МОСКАЛИК**
(підпис)

Мета навчальної дисципліни: забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, вміннями вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу; виховання у студентів потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності; формування стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності.

Ознайомлювальна педагогічна практика сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань, надає можливість вивчення сучасного стану навчально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти.

Пререквізити: знання, вміння та навички з дисциплін «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Основи загальної хімії», «Психологія (загальна, вікова та педагогічна)», «Педагогіка з основами педмайстерності», «Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах», «Риторика», «Вступ до спеціальності», «Ботаніка», «Зоологія безхребетних», «Загальна цитологія», «Гістологія», «Систематика вищих рослин», «Зоологія хребетних», «Біохімія», «Біологія індивідуального розвитку», «Анатомія людини», «Генетика», «Мікробіологія», «Вірусологія», «Фізіологія рослин», «Біофізика», «Молекулярна біологія», «Теорія еволюції», «Імунологія», «ІТ- та онлайн-сервіси у професійній діяльності вчителя», «Здоров'язбережувальні технології та домедична допомога», «Інклюзивна освіта», «Методика викладання біології та основ здоров'я».

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню загальних і фахових компетентностей

Загальні компетентності:

- ЗК03- здатність застосовувати загальні наукові знання в обсязі, достатньому для формування природно-наукового світогляду та здорового способу життя і їх використання у практичних ситуаціях;
- ЗК04- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел в галузі біології, здоров'я людини, педагогіки, психології та методики викладання;
- ЗК08- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, здатність генерувати нові ідеї;
- ЗК10- комунікативні навички, міжособистісна компетентність: вміння взаємодіяти з іншими людьми, організувати комунікацію учнів, працювати в команді зі своїми колегами, поєднувати в освітньому процесі учнів, їх батьків, вчителів, адміністрацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються освітнього процесу і розвитку в особливих контекстах.

Фахові компетентності:

- ФК03- сучасні уявлення про основні принципи та методи викладання біології, основ здоров'я у закладах загальної середньої освіти різних типів, здатність до перенесення системи наукових знань зі спеціальності у площину навчального предмету, здійснення структурування та розподілу навчального матеріалу;
- ФК14- здатність застосовувати знання з вікової анатомії, фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і спілкування особистості в різні вікові періоди та враховувати вікові особливості людини в навчальній та психолого-педагогічній роботі;
- ФК15- здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах;
- ФК16- здатність забезпечувати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з біології та основ здоров'я, здійснювати діагностику, прогнозування ефективності та корекції освітнього процесу на основі вивчення психолого-педагогічних особливостей формування в учнів ключових та предметних компетентностей.

В результаті вивчення навчальної дисципліни кожен студент повинен **знати:**

- зміст навчальних програм шкільних дисциплін «Біологія» (7-8 класи - за вимогами НУШ; 9-11 класи - чинні програми)
- зміст навчальних програм інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»;

вміти:

- аналізувати зміст чинних навчальних програм та дидактичних матеріалів з дисципліни «Біологія» та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»;
- здійснювати аналіз уроків вчителів закладів загальної середньої освіти, звертаючи увагу на методи і форми педагогічної діяльності, упровадження сучасних інноваційних технологій у процес навчання як на уроках, так і у позакласній діяльності вчителів.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення наступних **програмних результатів навчання:**

- ПРН10- застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності з метою планування, виконання, та аналізу даних з подальшою презентацією результатів експериментальних досліджень в галузі біології та здоров'я людини;
- ПРН18- бути здатним вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проєктувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

**Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2-й	3	3	90							залік
		4	2	60							
Денна	3-й	5	3	90							залік
		6	3	90							

Зміст завдань навчальної дисципліни

№	Назви тем
1.	Ознайомлення з навчальним закладом загальної середньої освіти: його історією, традиціями, розкладом занять; кабінетом біології (навчально-методичне, нормативне, технічне забезпечення та оформлення)
2.	Аналіз змісту чинних навчальних програм з біології та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», розміщених на сайті Міністерства освіти і науки України
3.	Аналіз змісту методичних посібників та підручників
4.	Ознайомлення з календарними планами й планами-конспектами уроків вчителів, особливостями ведення електронних журналів.
5.	Відвідування уроків та позакласних заходів у закладах загальної середньої освіти міста Чернівці з метою ознайомлення з методиками навчально-виховної роботи
6.	Ознайомлення з особливостями організації позаурочної роботи на базі Комунального закладу «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді». Відвідування гуртків еколого-натуралістичного спрямування (у позашкільному закладі освіти КЗ ЧОЦЕНТУМ)
7.	Участь у психологічних тренінгах та семінарах
8.	Написання рефлексивного есе за результатами ознайомлювальної педагогічної практики
9.	Підготовка звіту про проходження ознайомлювальної педагогічної практики
10.	Звітування на кафедрі про результати ознайомлювальної педагогічної практики

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми
1	Аналіз змісту чинних навчальних програм з біології та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», розміщених на сайті Міністерства освіти і науки України; методичних посібників
2	Опрацювання методичної літератури, необхідної для ефективного планування та проведення уроків і позакласних занять
3	Ведення щоденника практики, де вказувати всі виконані роботи (спостереження і результати аналізу відвіданих уроків, відомості про позакласну і позашкільну роботу, про виховні заходи)
4	Аналіз та систематизація набутого під час педагогічної практики досвіду навчальної та виховної роботи. Складання рефлексивного есе про проходження практики
5	Написання звіту про проходження практики

Ознайомлювальна педагогічна практика проходить на базі закладів загальної середньої освіти м. Чернівці та позашкільного закладу освіти КЗ ЧОЦЕНТУМ. Практика проходить 1 день на тиждень. Кожного робочого дня студенти повинні працювати на базі практики 6 годин. Упродовж практики студенти ведуть щоденники методичних спостережень та особистих роздумів педагогічного характеру, в яких роблять поточні записи виконаної роботи (спостереження і результати аналізу відвіданих уроків, відомості про позакласну і позашкільну роботу, про відвідані виховні заходи).

Система контролю та оцінювання

Практика завершується оформленням звітної документації, яка подається керівникам практики від кафедри.

До звітної документації входять:

- звіт про проходження ознайомлювальної педагогічної практики (у звіті здійснюється аналіз результатів виконаних завдань практики, опрацьованої навчально-методичної документації)
- щоденник практики, завірений підписами вчителів
- аналізи уроків та позакласних заходів, які відвідувались студентом.

Студенти звітують про проходження практики, підкріплюючи доповідь презентацією.

Критерії оцінювання завдань ознайомлювальної педагогічної практики

	Види завдань	Кількість балів
1.	Відвідування та аналіз уроків (за щоденником практики)	60
2.	Аналіз змісту чинних навчальних програм з біології та інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут», розміщених на сайті Міністерства освіти і науки України; методичних посібників	20
3.	Наявність звітної документації та її належне оформлення	20
	Разом	100

Оцінка за дисципліну виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зі шкалою оцінювання. При цьому у відомості зазначається кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка (сума балів)	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	задовільно
50-59	E	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

1. Грицай Н.Б. Методика навчання біології : навчальний посібник. Рівне : РДГУ, 2016. 272 с.
2. Загальна методика навчання біології : навч. посібник / [І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар та ін.] ; за ред. І. В. Мороза. Київ : Либідь, 2006. 592 с.
3. Навчальна програма для закладів середньої освіти. Біологія і екологія. 10 – 11 класи. Рівень стандарту / Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.2017 р.). – 15 с.
4. Навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» 5-6 класи на основі модельної для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.). URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-prohramy-na-osnovi-modelnykh>

5. Навчальна програма «Біологія. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти НУШ (за модельною навчальною програмою «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори П.Г. Балан, О.М. Кулініч, Л.П. Юрченко). URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-prohramy-na-osnovi-modelnykh>
6. Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Дяків В. Г., Седоченко А. Б., Страшко С. В.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001). URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovdzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
7. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Затв. Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 1 від 27.01.2025 р.) URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-provedennia-praktyku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
2. <https://naurok.com.ua/> - освітній проєкт «На урок»
3. <https://osvita.ua/> - український інформаційний портал «Освіта.UA»
4. <https://super.urok-ua.com/> - освітній портал SUPER.UROK-UA
5. <https://teach-hub.com/> - дистанційна академія TeachHub
6. <https://umity.in.ua/> - освітня платформа «УМІТИ»
7. <https://vseosvita.ua/> - національна освітня платформа «Всеосвіта»

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>